

II-5/43 der Beilagen zu den Stenographischen Protokollen

des Nationalrates XV. Gesetzgebungsperiode

BUNDESMINISTERIUM
FÜR

AUSWÄRTIGE ANGELEGENHEITEN

GZ.911.05/19-II.6/83

Schriftliche Anfrage der Abgeordneten
zum Nationalrat Blecha und Gen.betreffend
Meldungen in türkischen Zeitungen über den
ÖVP-Abgeordneten Dipl.Vw.Dr.Ludwig Steiner
(Nr. 2533/J-NR/1983)

Beilage

An den

Herrn Präsidenten des Nationalrates

Parlament

1017 Wien

Die Abgeordneten zum Nationalrat Blecha und Gen. haben
am 9.3.1983 unter Nr. 2533/J an mich eine Anfrage betreffend
Meldungen in türkischen Zeitungen über den ÖVP-Abgeordneten
Dipl.Vw.Dr.Ludwig Steiner gerichtet, welche den folgenden Wort-
laut hat:

- "1. Sind Ihnen Presseberichte aus der Türkei über dies-
bezügliche Äusserungen eines österreichischen ÖVP-
Abgeordneten bekannt?
2. Wenn ja: In welchen Zeitungen sind sie erschienen und
wie lauten sie im Wortlaut?

Ich beehre mich, diese Anfrage wie folgt zu beantworten:

Zu 1: Ja, ein solcher Pressebericht aus der Türkei ist mir bekannt.

Zu 2: Der Pressebericht ist am 9.Jänner 1983 im "Günes" (regime-
freundliche Tageszeitung, industriennah, Auflage ca. 500 000) als
Kommentar des Herausgebers, Güneri Civaoglu, erschienen. Die be-
treffende Passage hat in deutscher Übersetzung folgenden Wortlaut:

"Steiner ist ein Politiker. Politiker nehmen aus wahl-
taktischen Gründen manchmal unerwartete Haltungen ein. Hier das
Beispiel:

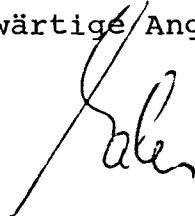
Es war vor etwa zwei Jahren. Eine Delegation des
Europarates kam in die Türkei, um die Folgen des 12.September (1980,
Anm.) an Ort und Stelle zu sehen. Steiner war der politische
Rapporteur dieser Delegation, die in Ankara und Istanbul wichtige
Besprechungen durchführte. Ehe die Delegation unser Land verliess,
trafen wir einander zu einem Mittagessen. Beim Kaffee sassen
wir gemeinsam in einer Ecke. Er sagte folgendes: 'Ich verstehe die
Intervention vom 12.September, ich habe ein gewisses Verständnis

./.

dafür. Jeder hat mir erzählt, wie sehr die Demokratie degeneriert war und welche höllische und korrupte Situation herrschte. Sogar diejenigen, die gegen die Intervention waren. Ich sage Ihnen ganz offen. Auch bei uns in Europa degeneriert die Demokratie allmählich. Für Leute, die über eine gewisse Reife und Weisheit verfügen, wird es in Europa, in meinem Land, immer unmöglicher, Politik zu machen. Das Feld wird den Demagogen überlassen, jenen, die um des Vorteils willen in der Politik sind. Es wird Ihnen merkwürdig erscheinen, aber manchmal denke ich, dass es gut wäre, wenn vielleicht sogar bei uns eine Intervention zur Bereinigung der Politik erfolgte.' "

(Der Rest des Kommentares beschäftigt sich mit der Haltung Abg.Dr.Steiners zur Türkei-Frage im Europarat; siehe Beilage Originaltext des Presseberichtes.)

Der Bundesminister
für Auswärtige Angelegenheiten:

" GÜNEŞ " - 9.1.1983

fuzet.

Steiner politikacıdır. Politikacılar, seçilmek için hiç beklenmeyen sürpriz tavırlar ortaya koyabilirler. İşte örneği:

Bundan iki yıl kadar önceydi sanırım. 12 Eylül'ü izleyen gelişmeleri incelemek üzere Avrupa Konseyi'nden bir inceleme heyeti Türkiye'ye gelmişti. Steiner de konseyin Siyasi Komisyon Raporatörü'ydü. Heyette yer almıştı. Ankara'

Bir siyasetçi portresi

Güneş 9.1.1983

da, İstanbul'da önemli görüşmeler yapmışlardı. Ülkemizden ayrılmadan önce bir özel öğle yemeginde biraraya gelmiştik.

Kahveler içilirken başbaşa bir kösedevlik. Şöyle bir içten

konuşma yapmıştı: "12 Eylül müdahalesini anlıyorum. Anlayışla karşılıyorum. 12 Eylül öncesinin Türkiye'sini, cehennem görüntüleriyle, yozlaşmış, dejenere olmuş demokrasisini bu-

radaki temaslarımda herkes anlattı. Hatta 12 Eylül'ün en karşısında olanlar bile.

Aslında size içtenlikle söyleyeyim. Avrupa'da, bizde de demokrasi gittikçe dejenere olmakta. Olgunluk çağına gelmiş, akıllı başında bizim gibi adamlar için Avrupa'da, benim ülkemde de politi-

(Devamı Sa. 8 Su. 1 de)

Bir siyasetçi portresi

(Bastaraftı 1 Sayfada)

ka yapmak gittikçe olanaksız hale geliyor. Meydan, demagoglara, politika çıkarıcılarına, katı görüşlülere kalıyor.

Size garip gelecek ama, belki bizde bile bir müdahale olsa, politika yeniden temiz hale getirilse iyi olabilir diye düşünüyorum zaman zaman."

O gün Steiner bana ve o yemekte bulunan diğerlerine, olumlu, olgun, hoşgörülü bir politikacı izlenimini vermişti. Türkiye'deki 12 Eylül müdahalesine ve sonrasına anlayışla bakabiliyor, ülkenin "demokrasile döneceği" yolundaki taahhütlere tam inanç duyduğunu söylüyordu.

Nitekim, daha sonra hazırladığı raporlar, yaptığı konuşmalar, hep, kendisi hakkında edindiğimiz olumlu izlenimler doğrultusunda oldu. Daha sonra yaptığımız ayaküstü konuşmalarda, Steiner yanılmadığımızı vurgulayan sözler söyledi.

Ne var ki, birkaç aydır, bu Steiner gitmiş, sanki yerine bir başkası gelmiştir. Önce, Avrupa Konseyi'ndeki "Türkiye ile ilgili tartışmalarda" hiç alakası olmayan "Türkiye'deki azınlıkların dini konusundaki serbestlik" gibi bir konuyu gündeme getirdi. Sanki azınlıklara baskı yapıyormuş, ibadetleri engelleniyormuş gibi, kargaları bile güldürecek, gerçeklere taban tabana zıt bu iddia, kafalarımızda Steiner hakkında ilk soru işaretini oluşturmıştı.

Şimdi Steiner bir başka sürpriz tavır daha sergilemiş bulunuyor. Avrupa Konseyi Siyasi Komisyon ve Hukuk Komisyonu Alt Komitesi'nin hazırladığı ve Türkiye'ye bakış açısı hayli olumlu sayılabilecek bir karar taslağına, Steiner, bir değişiklik önergesi vererek, Türkiye'nin Konsey Bakanlar Komitesi'ndeki oy hakkından feragat etmesini öngörmekte. Hem de önerge gerekçesinde, üye ülkeler için "üyelik statüsü-

nün askıya alınması" diye bir madde bulunmadığını belirterek. Bu durumda Türkiye'nin kendi durumunu kendisinin askıya alması gerektiği görüşünü ortaya atarak.

Bilindiği gibi Türkiye bir süreden beri Avrupa Konseyi Danışma Meclisi'ne katılmamaktaydı. Ancak Konseyin asıl karar organı olan Dışişleri Bakanları Komitesi'ne katılıyor, oy kullanabiliyordu. Steiner, şimdi, bu durumu da ortadan kaldırmak, Türkiye'nin üyeliğini seçimlere kadar tam olarak askıya almak çabasıydı.

Gerçekten sürpriz... Gerçekten ilginç...

Bu konuyla ilgili olarak Konsey çevrelerinde görüşmeler yaptık. Aldığımız cevap Avusturya'da seçimlerin yaklaştığı, Steiner'in, bir yandan ülkedeki dinci çevrelere öte yandan da demokrasi açısından çıkışlar yaparak kitlelere siyasi yatırımlar yaptığı yolundaydı.

Politika ve politikacılar, gazetecinin vazgeçilmez malzemeleridir. Biz politikasız ve politikacısız yapamayız. Böyle sürprizler malzemelerimizin elbette hepsinin değil ama, bir bölümünün tabiatında -ne yazık ki- var.

Steiner'in değişiklik önergesi, alt komitede kabul edilirse, Salı ve Çarşamba günkü Hukuk ve Siyasal Komisyonlarda görülecek. O komisyonlarda kabul edilip, karar tasarısı haline gelirse, 26-27 Ocak tarihlerinde toplanacak Danışma Konseyi'nde tartışılacak, belki de oylanacak. Oylamada ne olur bilemeyiz ama, evet oylanı ağır basarsa, alınan karar, sadece tavsiye niteliğinde kalacak, kesin karar Dışişleri Bakanları Komitesi'nin olacaktır.

Bakanlar Komitesi de Türkiye'ye "Oy hakkından kendiliğinden feragat et" diye bir "trafi komik" karar alabilir mi?

Bu da uluslararası siyaset işte...